

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfői
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 25. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. január 31.

Inség-munkát az iparnak.

Mikor egy-egy vidéken a rossz gazdasági év, vagy nagyobb elemi csapás miatt felüti fejét az inség, a nyomor, az államnak kötelessége a többi között inségmunkával is segíteni a nép sanyaru helyzetén. Utakat s más közdolgokat épített gyorsan, sürgősen, nem azért, mintha az elkészítendő közműre azonnal szükség lenne, hanem csupán azért, mert kenyeret kell adni, munkaalkalmat kell teremteni a pusztulás előtt álló lakosság részére.

Most ilyen pusztulás, nyomor fenyegeti a magyar közgazdasági életet, különösen az ipart és kereskedelmet a már egy év óta tartó válságos pénzügyi helyzet miatt.

Az ipar teljesen pang, a műhelyekben igen sok helyen pihen a szerszám. Főként az építő ipar teljesen szünetel. Nem a tél fagya veszi ki az építő kezéből a szerszámot, hanem a szomorú pénzügyi helyzet bénítja meg az építőipart.

Az elmúlt évben alig végeztek az egész városban magán építkezést.

Jelenleg mintegy 4000 építőipari munkás van kereset nélkül s száz és száz iparos minden kereset híján kétségbeesetten várja a viszonyok jobbrafordulását.

Nagy-Várad városa óriási közintézmények létesítését határozta el, de ezek kivételét megakasztja a nyomoruságos pénzügyi helyzet. Kölcsönpénz nincs még a városoknak se.

Pedig a mostani viszonyok mellett a város kötelessége volna, hogy a veszedelembe jutott ipart, a kenyér nélkül tengődő iparost és munkást inség-munkával keresethez, megélhetéshez juttassa.

A városi törvényhatósági bizottságnak két tagja tegnap indítványt terjesztett be Nagy-Várad városához, amelyben rámutatnak arra a szomorú helyzetre, amely az iparost végpusztulással fenyegeti.

A magánépítkezések fellendülé-

sét most hiába várjuk, tehát a városnak kell akcióba lépni az iparosok és ipari munkások segítésére és pedig munkaalkalmak nyújtásával.

Nagyváradon annyi fontos közintézmény várja a sürgős megvalósítást. Ha ezeket munkába veszik, enyhül a nyomor, ezek és ezek jutnak kenyérhez.

Az indítványt aláírók nem kívánnak lehetetlen dolgot; jól tudják, hogy a város éppen úgy nem rendelkezik az építkezésekhez szükséges anyagi eszközökkel, mint a magán emberek, s éppen ezért rámutatnak, hogy az állam kötelessége a városok és közvetve a polgárság segítésére sietni s hozzájuttatni a városokat a munkaalkalmakhoz szükséges pénzhez.

Teljesen igazukvan az indítványozóknak, amikor az állam jóakaratótól remélik a segítséget.

A városi közgyűléseken már többször volt szó arról, hogy a város a közintézmények sürgős létesítése által tegyen eleget szociális kötelességeinek. Igéreteket kaptunk is ez irányban a polgármester és a tanács részéről. Most konkrét indítvány van a városnál s nagyon elérkezett az ideje, hogy a városi tanács a tizenkettedik órában a komoly cselekvés terére lépjen.

Szabó Károly és ifj. Mónus Sándor tegnap betérjesztett indítványa a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ez az évtizedek óta nem tapasztalt gazdasági válság, mely súlyos csapásként nehezedik az egész országra, az utóbbi évek élénk ipari fellendülése nyomán egyszerre váratlanul megsemmisítette az ipari tevékenységet csaknem az egész vonalon. Válságos helyzetbe sodorta az iparosokat és nyomorba döntötte a tértelenségre kárhozott munkások ezreit.

De különösen érezteti romboló hatását az építő és ezzel kapcsolatos iparágakban, ahol már hónapok óta csaknem minden munka szünetel. Ezekben az iparágakban négy-öt ezer közt van a munkanélküli munkások — négy-ötszáz az önálló iparosok száma, akik családjuk eltartásán kívül igen súlyos közterheket is viselnek.

Ma, mikor egyesektől vagy intézetektől hiába vár támogatást a saját hibáján kívül válságba jutott iparos, vagy inségbe jutott munkás, az államra és a törvényhatóságokra hárul az a feladat, hogy a rendkívüli helyzetben, rendkívüli eszközök igénybevételével munkát teremtsen.

Ez nálunk annyiban könnyű feladat, mert a közszükségletek kielégítésére szolgáló középületek és közművek egész sorának építését határozta el a törvényhatóság. Ilyenek a honvédtüzér-laktanya kívül a tüzoltó őrtanya, munkáslakások, az iparos tanonciskolával kapcsolatos ipari szakiskola, továbbá népfürdők, nyári uszoda, városmajor, vasuti üzletvezetőség.

Tek. Törvényhatósági Bizottság!

Nem ringatjuk magunkat olyan illúziókban, hogy ezekhez elegendő volna a tek. közgyűlés határozata, mert jól tudjuk, hogy nem csak az egyeseknek, de a városoknak is nehéz feladat pénzt szerezni. Különösen akkora összeget, mint aminő szükséges a fentvázolt építkezések keresztülvitelére.

Minthogy azonban ez a csapás nem helyi jelentőségű, hanem egyaránt sújtja az egész ország iparát és kereskedelmét, egyformán felmerül tehát a szüksége annak, hogy ilyen rendkívüli munkákkal másutt is enyhítsék, illetve elhárítsák a bekövetkező nyomort. Hogy tehát a többi városok is megállapítsák munkaprogramjukat, forduljanak együttesen az államhoz, hogy a szükséges összeget szerezze meg és az állam adja kölcsön a városoknak, amelyek nemcsak elegendő biztosítékot nyújthatnak, hanem vállalhatják a felmerülő költségeket is. Az állam könnyebben, olcsóbban és gyorsabban szerezhet kölcsönt, mint a városok és amennyivel drágább lenne a kölcsön, mint a jobb időben, bőven megtérül azzal, hogy most sokkal olcsóbb ajánlatokat kaphat a város az építkezéseknél. S így a munkások foglalkoztatása az egész társadalomra jótékony hatással lesz, mert kevesebb lesz a segélyre szoruló száma.

Ellenkező esetben el nem képzelhető, hogy a mai politikai izgalmakhoz egy bekövetkező háború borzalmi, párosulva a nép nyomorával és inségével, minő bajoknak lehet ez forrása. Ez esetben nem lehet kétség a felől, hogy a közrend fentartása, a magán- és közvagyon megvédése sokkal drágább és nehezebb feladatot ró az államra és törvényhatóságokra, mintha kellő gondoskodással és áldozatkészséggel sietnek elejét venni, idejében elhárítani a fenyegető veszedelmet és segítségére sietnek a szorongatott iparosoknak is, akikre úgy az államnak, mint a városoknak szükségük van, mert nagy részt viselnek a közterhekből.

Ezért tisztelettel indítványozzuk: mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a fenti okokból szükségesnek látja tömeges szükségmunkák elrendelését, ez ok-

ból utasítja a t. tanácsot, hogy az építkezési terveket sürgősen készíttesse el, a szakbizottságokkal tárgyalassa le, s ha szükséges, rendkívüli közgyűlés elé terjessze. Továbbá a polgármester ur a közgyűlés határozata alapján sürgősen lépjen érintkezésbe a számottevő városok polgármestereivel, hogy hajlandók-e egy ilyen segély-akciót a saját városukban kezdeményezni; ha igen, tartsanak a polgármesterek egy közös értekezletet, állapítsák meg ott, hogy ezek a közmunkák mennyibe kerülnek s együttesen kérjék az államtól ennek megszerzését, amit az állam kölcsönözön a városoknak megfelelő biztosíték mellett, amit azután ezek visszafizetni tartoznak.

Tisztelettel kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy ezen indítványunkat elfogadni és határozattá emelni méltóztassék.

Tekintettel az ügy sürgősségére, kérjük Nagy-Várad város tekintetes tanácsát, hogy a fenti indítványunkat b. véleményével már a februári közgyűlésre behozni szíveskedjék.

Nagy-Várad, 1913. január hó.

Szabó Károly,
Ifj. Mónus Sándor,
tvh. biz. tagok.

Béke, vagy háború?

A Balkánon a helyzet nem tisztult. A londoni konferencia tagjai, hír szerint, nagyrésztben elutaztak s így a tárgyalások nem vezettek célhoz.

A másik fontos jelenség, hogy a fegyverszünetnek aligha nem vége, ámbar biznak abban is, hogy azért az ellenségeskedés nem tör ki újból a bolgárok és törökök közt. A törökök nem akarják Drinápolyt és a Dardanellákban levő szigeteket átadni.

A bolgárok erősen reménykednek, hogy Oroszország mellettük lesz fegyverrel is, ha a háború újból kitörne s megszállja Örményországot.

A törökök között kiütött a testvérharc. Tömegesen ölik egymást a csataldzsai sáncoknál.

Az újabb hírek a következők:

Vége a fegyverszünetnek.

Szófia, január 30.

A minisztertanács határozata alapján a hadsereg főhadiszállására azt az utasítást küldték, hogy mondják föl a fegyverszünetet.

Testvérharc Csataldzsánál.

Bécs, január 30.

Konstantinápolyból jelentik: Bár hivatalosan tagadják, mégis tény, hogy Nazim pasa megölése óta folytonos harcok vannak a csataldzsai török seregben. 42 katonatisztet és 170 katonát öltek meg eddig. Más török helyőrségekben szintén lázonganak a katonák, így többek között egy egész ezredet le kellett fegyverezni s őrizet alá kellett venni.

A török kiáltvány.

Konstantinápoly, jan. 30.

Az ifju-török komité kiáltványt boesajtott ki, amelyben közli a honvédelmi bizottmány szervezését. A kiáltvány a következőket mondja:

Hat évszázad óta nem volt Törökország hasonló helyzetben. A haza veszélyben van. Kötelességünk elődeink örökségét, hitünket, hazánkat és becsületünket a végsőkig megvédeni. Ha elmulasztjuk teljesíteni ezt a kötelességünket, utódaink és a történelem megátkoznak bennünket. Véglegesen elhatároztuk, hogy Drinápolyra és a szigetekre vonatkozólag az ottomán-szuverénitást fentartjuk és az ellenség által megszállott többi területeken jogainkat és nemzeti érdekeinket megvédelmezzük. Felszólítunk minden ottomán embert, segítsen nekünk. Szívesen fogadunk minden felénk nyújtott kezet a haza megmentésére.

Montenegró diplomáciai képviselője.

London, jan. 30.

A montenegrói delegátusok közül csak Popovics marad Londonban. Hír szerint Popovics követi rangot fog nyerni s ezzel megtörténik az első lépés Montenegró diplomáciai képviselőjére, mert Londonban eddig csak montenegrói főkonzul volt.

Bulgária és Szerbia.

Belgrád, jan. 30.

Spalajkovics szófiai szerb követ ide érkezett és Pasic miniszterelnökkel az új háborúról tanácskozott. Különösen arról volt szó, hogy Bulgária milyen segítséget kíván a szerbektől Törökország ellen és esetleg Románia ellen.

Biznak a békében.

Bécs, jan. 30.

Jovanovics szerb követ egy újságírónak a következőket mondta:

— Nem tudom megmondani, hogy mi okozta a béketárgyalás megszakítását, mert erről még nem kaptam hírt. Az én nézetem szerint a tárgyalás megszakítása és a fegyverszünet fölmondása nem jelenti még az ellenségeskedés újból való fölvetését. Sőt ellenkezőleg, én azt hiszem, hogy a törökországi belső helyzetből és a török hadsereg állapotából azt kell következtetni, hogy a porta válaszigygyezékében nem lesz hajthatlan és lehetővé fogja tenni a tárgyalásnak újból való megkezdését. Nincsen tehát kizárva, hogy a fenyegető helyzet mellett is a békét még meg tudjuk menteni.

A követek elhagyták Londont.

Bécs, jan. 30.

Griparisz görög ügyvivő egy újságírónak azt mondta, hogy a béketárgyalás megszakítása a konstantinápolyi előre nem látott eseményeknek következtében, de azt, hogy a londoni delegátusok miért szakították meg a tárgyalást, még mielőtt a török kormány a porta válaszigygyezékét a nagyhatalmak követeinek átadta, nem tudja megmondani. A

görög delegátusok holnap, egyikük kivételével, aki Londonban marad, elhagyják az angol fővárost. Streit vissza fog jönni Bécsbe, hogy a követség ügyeinek intézését újra átvegye. Venizelosz a legrövidebb uton visszautazik Sténbe. Bulgária ma fölmondja a fegyverszünetet, ami nézetem szerint a háboru folytatását jelenti. Hogy az események hogyan fognak tovább fejlődni, vajjon Oroszország tovább is semleges marad-e, vajjon Görögország Csataldzsa mellett a bolgárokkal együtt fog-e harcolni, azt ebben a pillanatban nem tudom megmondani.

A török válaszigygyezék.

Konstantinápoly, jan. 30.

Irányadó török diplomaták a ma átnyújtandó török válaszigygyezékről azt jelentik, hogy Törökország csak a Drinápolytól nyugatra lévő területről hajlandók lemondani, de magáról a városról nem mondhatnak le. A szigetek kérdésében elfogadja a porta a nagyhatalmak javaslatát, de a Dardanellák előtt lévő szigeteknek okvetlenül Törökország birtokában kell maradniok. Noradungian volt külügyminiszter, aki Száid Halil herceg mostani külügyminiszter kérésére részt vett a válaszigygyezék megszervezéséről folytatott tanácskozásban, a hercegnek arra a kérdésére, vajjon a jegyzék jól van-e megfogalmazva, ezt felelte:

— Az önök kormányának fölfogása szerint mindenestre jó.

Noradungian több barátja előtt kijelentette:

— A mi kabinetünk minden erejével azon volt, hogy becsületes békét elérhessen és hogy így a birodalmat még nagyobb szerencsétlenségtől megóvja. Kabinetek változhatnak, de a helyzet nem változhatik és meg vagyok róla győződve, hogy az új kabinet kénytelen lesz a régiek politikáját folytatni, de nem szabad időt vesztenie. Ez természetesen csak az én személyes nézetem.

Oroszország támogatása.

Szófia, jan. 30.

A tegnapi esti órákban politikai körökben az a hír volt elterjedve, hogy a hadvezetés holnap föl fogja mondani a fegyverszünetet. A kormánynak ez a határozata senkit sem lepett meg és általános helyesléssel találkozott. Itt remélik, hogy a török kormány az utolsó pillanatban engedni fog. Másrészt azonban irányadó körök azt mondják, hogy további várakozás belső politikai okokból ki van zárva. A második háboru aránytalanul rövidebb lesz az elsőnél és hogy a bolgárok Drinápolyt ostrommal be fogják venni, de a második háboru után a bolgárok sokkal keményebb feltételeket fognak szabni és Konstantinápoly ellen való indulásuktól nem fognak elállni. Az itteni oroszbarát körök azt mondják, hogy Teodorov pénzügyminiszternek pétervári küldetése abban a kérdésben, hogy Oroszország a háborunak újból való kitörése esetében hogyan fog viselkedni, Bulgáriára nézve nagyon kedvező eredménnyel végződött és hogy Oroszország segítsége elsősorban abban fog megnyilatkozni, hogy az orosz kormány nem fog tiltakozni Bulgáriának legvégső háborus akciója ellen és nem fogja ellenezni, hogy a bolgár hadsereg Konstantinápolyba bevonuljon. A szerbek és a görögök, akik már mindent megkaptak, amit akartak, minden lelkesedés nélkül mennek bele az újabb háboruba.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

Iskolaszéki ülés.

Nagy-Várad város községi iskolaszéke tegnap délután ülést tartott dr. Thury László v. főügyész, iskolaszéki elnök vezetése alatt.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után, napirend előtt

dr. Olasz Béla szólalt fel. Felhívja az iskolaszék figyelmét a néptanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatra. Csodálkozik, hogy ez nincs a tárgysorozatba felvéve, pedig foglalkozni kellene vele. A beterjesztett javaslatban sok a hiba és a hiány, amelyek sértik a községi és felekezeti tanítók érdekeit; megkülönböztetést tesz nemcsak az állami és a felekezeti és községi tanítók között, hanem a férfi és nő tanítók között, más és más fizetési osztályba vannak sorozva, kevesebb javadalmazással. Ezekon kívül a javaslat eltér a korpótlékoktól; nem az állami IX., X. és XI. fizetési osztályba sorozza a tanítókat, hanem új 3 osztályt állít fel részükre s azonkívül 2, illetve a nőknél 4 évi kezdő fizetési osztályt is felállít, amelyet visszamenőleg is beszámít. A lakbérnél az államiak 700—800 koronájával szemben a községi és felekezeti tanítóknak emelkedés nélkül 480 koronát állapít meg. Erkölesileg is sérelmes a javaslat, mert minősítés alá veszi a tanítókat. Indítványozza, hogy keressék meg a város törvényhatóságát, hogy ez ellen írjon fel és a sérelmek orvoslását kérje.

Gábel Jakab nagy részben elfogadja az előtte szóló kifogásait, de most alig lehetne ebben a kérdésben határozni. Indítványozza, hogy ezen kérdésben külön ülésen határozzanak.

Dr. Thury László elnök is ilyen értelemben szólott az indítványoz.

Elfogadták Gábel Jakab indítványát s rövid időn belül ezen ügyben ülést tartanak.

Az újvárosi polgári leányiskola igazgatója bejelentette, hogy az átalakított iskolaépületbe beköltöztek; a Kugler és Andrényi cég egy konyha berendezést ajándékozott, amelyvel a háztartási dolgokat is tanítják; amit főznek, szegény tanuló leányok fogyasztják el. A Kugler és Andrényi cégnek köszönetet szavaztak.

A polgári fiúiskolánál egy rendes tanítói állásra pályázatot hirdetnek s júniusban lesz a választás.

A városi tanács kérdést tett, hogy a polgári leányiskola növendékei nem mehetnének-e be a Bottó-féle főziskolába a főzést tanulni. Az igazgatónk jelentése alapján ezt az iskolaszék nem tartja keresztülvihetőnek.

A tanszermuzeum helyisége tárgyában dr. Thury László és Lukács dön küldettek ki.

Az Ardos-féle kézügyességi iskola támogatása tárgyában felhívják az iskolák tanszemélyzetét, hogy látogassák az iskolát, amely a támogatásra érdemes; egyben javasolják a városi tanácsnak, hogy a város anyagilag is támogassa ezen igen életre való intézményt.

Átiratban megkeresik a városi tanácsot, hogy az olasz polgári leányiskolánál már a jövő tanévben állítsa fel a város a női ipari tanfolyamot s kérjen segítyt az államtól.

A polgári fiúiskolához jövő tanévtől 4 segédtanerőt és 1 szolgát, a polgári leányiskolához szintén 4 segédtanerőt, a kézimunkatanítónői állás átszervezését és 1 szolgát kér az iskolaszék.

Az eltávozott Ötvös Béla polgári iskolai rajztanító helyét június hónapban töltik be; ellenben az elhalt Tóth Mihályné Pinterics Etelka polgári iskolai tanítónő helyét sürgősen kell betölteni egy segédtanítónővel.

Ilyen irányban tesz előterjesztést az iskolaszék.

Bűnszövetség a várban.

Letartóztattak huszonhárom munkást és öt katonát. — A kifosztott kincstári ruhatárak. — Egész gyárakat láttak el kincstári ruhával.

Hallatlan vakmerőséggel végrehajtott bűntényre és tizezrekre rugó értékek elsikkasztására jött rá a nagyváradai rendőrség. A károsult a kincstár, amelynek a várban lévő katonai ruharaktárából tizezreket érő, nagy mennyiségű ruhakészletet lopkodtak el.

A lopásokat dir ekte erre a célra alakult bűnszövetkezet hajtotta végre, amelynek belső tagjai a várban lakó zenészkatonák voltak. Az ellopott ruhaneműeket pedig felbérelt munkáslegények útján adták el és az eddigi megállapítások szerint több száz embert láttak el kincstári ruhákkal.

A szenzációs bűnügynek még rendkívül sok, szertefutó és felderítetlen momentuma van. Legmegdöbbentőbb az esetben az, hogy a lopásokat már a múlt év ősze óta folytatja a bűnbanda. A rendőrség ügyességének köszönhető, hogy most végképp nyakára hágtak ennek az ügynek.

A nagyszabású büncselekményt a rendőrség még titokban tartja. A Tiszántul munkatársának sikerült magánforrásból több érdekes részletet megtudnia, melyekről az alábbiakban számol be.

A galíciai munkások.

Még a múlt év őszen történt, hogy rájöttek több katonaköpeny eltűnésére. Az őszi hidegek akkor kezdődtek s a várban sok galíciai munkás dolgozott.

A gyanu természetesen a raktárak kezeltőre irányult, akik azonban utóbb mind teljesen tisztázták magukat. Most sem bűnösök. A ruharaktárakat a legnagyobb gondal őrítették és felelőségüknek teljes tudatában voltak.

A tettesek nem kerültek meg s a katonai parancsnokság lefolytatott szigorú vizsgálata eredménytelen maradt. A befejezés után három napra feltörve találták a bakkancsmagazint! . . . S a készletből hiányzott 30 pár pakancs.

Erre aztán a katonai hatóság feljelentést tett a rendőrségen a nyomozás megindítása végett. A rendőrség akkor elismerésreméltó buzgósággal kezelte az ügyet s legértékesebb megállapítása az volt, hogy a várban dolgozó galíciai lengyel munkások legnagyobb része otthon kopott katonaköpenyben jár. T. i. időközben elhagyják ezek a munkások Nagy-Váradot és szétszórtan dolgoztak Ausztria és Magyarország különböző városaiban. A lebergi rendőrség szolgált azal az adattal, amely jelezte, hogy feltűnő sok bakkancsos és katonazubbonyos munkás jár Galiciában.

A kettős lakat.

Izgalmas örömmel fngadták a rendőrségen azt a hírt. És egész január hóban rendkívül titokban, óvatosan és lassan folyt a nyomozás itt Nagy-Váradon.

Szerdán délután aztán váratlanul eredményre juthatott a rendőrség, mert Jánossy

Gyula főkapitány helyettes és Fabinyi Géza főhadnagy között a következő telefonbeszélgetés folyt le:

Jánossy: Nem jöttek az urak mostanában nagyobb szabású ruhalopásra?

Fabinyi: Nem. Az őszi nagy lopások óta szigorú felügyelet van s nem is észleltünk nagy hiányokat.

Jánossy: De kérem, tessék alaposan utána nézetni, mert mi azt hisszük, hogy a raktárt egy állandóan fosztogató bandának jöttünk nyomára.

Fabinyi: Kérem! Nyomban én magam tartok vizsgálatot.

Ez történt délután 5 és 6 óra között. Egy félóra múlva már ideges, izgatott hangon jelezte a főhadnagy, hogy a raktárból több száz köpeny, bakkancs, blúz, felsőing és alsónadrág tűnt el. A fiókok tetejére oda volt erősítve egy blúz vagy ing és alóla hiányzott az egész oszlop ruhanemű.

De ennél még megdöbbentőbb dolog történt szerdán éjjel. Fabinyi főhadnagy azt mondotta Jánossynak, hogy most erre az éjszakára kettős lakattal zárhatja be a raktárt.

És mi történik? . . . Reggel még öt óra sem volt (csütörtökön), amikor Jánossy Gyulát a főhadnagy felhívta telefonon és jelentette neki, hogy mind a két lakat fel van törve! . . .

A letartóztatások.

De ez már nem ejtette kétségbe a rendőrséget. Egész biztonsággal jelentették a katonai hatóságnak, hogy az ügy minden szála kezeikben van és a tettesek legnagyobb része már ismeretes.

Tegnap délután megjelent a várban több detektív és a főkapitányhelyettes, aki egy listát adott át Fabinyi főhadnagynak. A listán — tudomásunk szerint — öt katonai zenész neve szerepel, akiket a katonai hatóság nyomban letartóztatott.

Ezeknek a nevéhez bonyodalmas és hosszú uton juthatott a rendőrség. Feltétlen bizonyíték volt ellenük az a szembesítés, amelyet ott végeztek a várban. Nevezetesen hoztak magukkal 3 munkáslegényt, akik szemébe mondták a katonáknak:

— Maguk adták nekünk a katonai ruhákat eladás végett.

Ilyen bűntárs és orgazda eddig még ismeretlen nagy számban van, kik közül eddig huszonhárom tartóztatott le. Vallomásuk szerint egész gyárak munkásait ők látták el újabb és régibb fehéreneművel, köpennyel, kabáttal. A Berger-féle szeszgyár majdnem minden munkásának van ilyen lopott ruhája. Ők persze olcsón megvették a közvetítőktől.

A monstre-bűnügy teljes kiderítése, az elhordott anyagnak és értékének, továbbá a

bűnösök nevének megállapítása esetleg még heteket fog igénybe venni. A rendkívül fáradtságos és sokágu nyomozás azonban immár eddig is fényes eredményt hozott. Nem lehet tudni, hogy a bűnper még hány embert és kiket fog magával rántani.

Riadalom Belényesben.

Sortüz egy bikára.

Tegnap este öt óra után nagy riadalmat okozott Belényesben a község bikája, mely elszabadulva az istállóból végig száguldott Belényes utcáin. A veszedelmes állat rendesen az állatvásártéren lévő istállóban volt kikötve vastag láncsal. Tegnap este nagy dübörgést hallottak az istállóból és szólottak a községi esordásnak, aki futva igyekezett a türelmetlen állat istállójába. Alig volt már az istállótól pár lépésre, mikor nagy recsegéssel darabokra törve hullott le az istálló ajtaja és azon bősülten rontott ki a bika.

A közelben sok ember tartózkodott, akik futva menekültek el a dühös állat elől. A bika az istállóból a község főutcájára futott és azt valósággal megtisztította az emberektől. Egy lélek sem mert utjába állni az állatnak. Innen ismét a vásártérre futott az állat, ahol Bálint Lajos kosárfonó munkás állott a korlátok előtt. A szerencsétlen ember a dühös állat láttára futásnak eredt. A bika üldözőbe vette a menekülőt és utól is érte.

Rémes látvány volt, ami most következett. A hatalmas erejű állat előbb fellökte Bálintot, aki mintegy 10 métert repült a levegőben. A dühös állat ismét nekimeat az embernek és szarvával a vásártér korlátain keresztül messze bedobta a fagyos földre. A bika tovább futott. Bálintot úgy szedték fel eszméletlenül és szállították be a kórházba.

A lakosság most már fölfegyverkezve vette üldözőbe a dühöngő bikát, mely Várasfenes felé futott. Csak úgy ropogott a fegyver. Golyó golyó után furódott az állat testébe. Ettől még jobban felbőszült az állat és egyenesen az üldözőknek fordult, akik hanyat-homlok rohantak be a közeli házakba, vagy másztak fel a fákra. Togyeroj György nem tudott idejében menekülni és így a bika felöklelte és megtaposta. A második sérültet szintén kórházba kellett szállítani.

Végül, mikor már látták, hogy nem tudják ártalmatlanná tenni a dühös állatot, három esendőrt rendeltek ki, akik este fél kilenc órakor több lövéssel leterítették. Az állatot nagy gaudiummal vitték be a község-házára. A bika bőre valóságos rostává van lövöldözve.

A bika őrzője ellen megindítják az eljárást, mert az ő vigyázatlanságának lehet tulajdonítani, hogy elszabadult az állat.

A képviselőházat összehívják.

A kormány-körökből azt az értesülést adják, hogy a képviselőházat a bizottságox anyagának feldolgozása végett még a választói jog tárgyalása előtt ülésre hívják össze. Tekintettel azonban arra, hogy a Tisza alkotta precedens szerint a kitiltott képviselőkre vonatkozólag a bizottsági ülések is ülésnapoknak számítanak, valószínű, hogy a

kitiltás a még öt napra kitiltott Szmrecsányi György és Zboray Aladár nézve is le fog járni s így a parlament szövetkezett ellenzéke a legközelebbi ülésen már teljes számban részt vehet.

A bihari választás. Tegnap vette kezdetét a tulajdonképeni választási mozgalom a bihari kerületben. Tegnap kezdte meg ugyanis körutját Morvay Zsigmond dr. A délelőtt folyamán először Fugyiban, majd Fugyivásárhelyen és Alpáron tartott programbeszédet Morvay. A munkapárt jelöltjét elkísérték utjában Rednik Gábor, Besser Hugó, Mangra Demeter dr. Morvayt mind a három községben lelkesedéssel fogadták. Érdekes volt különösen a teljesen románakta községben mondott beszéde Morvaynak. Itt az ismert politikai álláspontjának ismertetése után azt hangoztatta, hogy sajnálja, hogy nem bírja a román nyelvet, de igyekezni fog azt elsajátítani, de viszont elvárja, hogy a románok is megtanulják a magyar állam nyelvét.

Morvay után Rednik Gábor és Mangra Demeter intéztek román nyelven beszédet a megjelent választókhöz. Alpáron Besser Hugó tartott Morvay mellett beszédet. Este kocsi-kon jött haza Morvay kíséretével. Holnap Hegyközesatár, Hegyközüjlek, Hegyközpályi község választóit keresi fel Morvay és fogja előtük ismertetni programját. Vasárnap dél-előtt Biharpüspökiben, délután pedig Biharon tartja meg promrambeszédét a jelölt.

Rendőrtiszt csendőrszuronyok közt.

A nagyváradi pályaudvaron izgalmas jelenetek játszódtak le szerdán este. Szerencsére sem nagyobb tömeg, sem pedig nagyobb láma nem kísérte az incidenst, úgy hogy most meglehetősen simán és gyorsan le-szorult a hivatalos eljárások egyhangu szűr-keségébe.

Az incidensnek az adja meg rendkívüli érdekességét, hogy passzív hőse az egyik igen fiatal rendőrtiszt, a kit a vasuti kalauz esendőrök elé állított. Most aztán, hogy meg-indult a hivatalos eljárás, kipattantak az ügy részletei.

Berezky Ferenc rendőrtisztviselő szerdán este vidékről utazott Nagyváradra. Az egyik vasuti kupéban már annyian voltak, hogy állni sem lehetett. Erre át akart menni a szomszédos fülkébe, de az ajtót zárva találta. Próbálta kinyitni, de nem lehetett. Megvárta a kalauzt, a kit arra kért, hogy nyissa ki az ajtót, mert itt már lehetetlen maradni.

A kalauz igen röviden és elutasítón válaszolt:

— Hát szoruljon az ur!

— De az nem úgy van, kérem. Tessék felyitni az ajtót.

— Nem nyitom.

A rendőrtiszt úgy látszik, nem lépett fel egészen erélyesen, mert a kalauz valóban nem nyitotta ki a szomszédos szakasz ajtaját.

— Valószínűleg bérelt szakasz ez, — mondotta Berezky. — Rendben van. A következő állomáson megteszem ön ellen a panaszt.

Igy aztán a panasztétellel el is intézték volna a dolgot. De mi történik? A rendőrtiszt, a ki civilben volt, egy kissé hosszasan elmaradt s mikor a vonat már elindult, akkor futott utána és felugrott a mozgásban lévő vonatra. Ezt észrevette a kalauz, akivel konfliktusa volt. Odament hozzá és erélyesen rákiáltott:

— Hogy mer felugrani a vonatra, amikor már elindult? ... Ezért meg fogom büntettni 6 koronára. Érti?

— Értem. De önnek nincs joga ezért ugy kiabálni.

Csinos veszekedés. A rendőrtiszt elismerte, hogy szabálytalanságot követett el és kész is volt érte elszenvedni a büntetést.

Közben megérkezik a vonat Nagyváradra. A kalauz mellette termett, beszélt, beszélt s valósággal toltta maga előtt a rendőrtisztviselőt, aki tiltakozott az ilyen eljárás ellen.

— Ne lármazzunk kérem, hanem gyérünk.

És azzal leszállnak. A perronról éppen ekkor indul kifelé a székelyhídi esendőrőrmester egyik emberével. Szuronyosan, teljes szolgálati felszereléssel. S a kalauz karonfogja Berezkyt.

— Kérem, ez az ur felugrott a robozó vonatra. Tessék!

A esendőrőrmester erre igazolásra szólította fel Berezkyt. És a rendőrtisztviselő szépen engedelmeskedett. Igazolta magát. Ugy látszik sem ő, sem az őrmester nem tudták, hogy ilyenhez nincs joga a kalauznak.

— Máskor ne tessék ilyet csinálni, — mondotta az őrmester s azzal intett emberének, aki szuronyosan a háta mögött állott Berezkynek. És otthagya Berezkyt, aki mellől már ekkor eltűnt a kalauz is.

Ahelyett tehát, hogy a kalauz lefizette volna vele a 6 koronát az állomásfőnök előtt, esendőrök elé állította. Ezzel nemcsak hogy átlépte hatáskörét, hanem személyes szabadság elleni vétséget követett el. Most aztán a rendőrtiszt fölöttes hatóságának utasítására beadta feljelentését a kalauz ellen az üzletvezetőséghez és a kir. ügyészséghez.

Az orosz külügyminiszter a háborúról.

Pétervár, jan. 30.

Sassanov orosz külügyminiszter a Birsevija Vjedomosti munkatársának a következőkép nyilatkozott:

— Ha a Balkánon ismét megkezdődne a háboru, azért a nagyhatalmak folytatják tanácskozásukat a londoni nagykövetek után. Jelenleg az albán kérdés egyike a legnehezebbeknek. Az orosz diplomácia mindent elkövet, hogy Montenegró és Görögország kívánságának érvényt szerezzen, csak hogy meg kell gondolni azt, hogy Szkutarinak és Janinának majdnem kizárólag albán lakossága van. Csupán Janina környékén laknak görögök, s ezekre majd tekintettel kell lenni. — Az orosz kormány főfeladata az, hogy a szláv érdekeket megóvja Róma és Bécs között, az albán-kérdést illetőleg külön egyezmény van és Olaszország meg Ausztria-Magyarország e kérdésben egymással karöltve járnak el.

HIREK

Tájékoztató.

Február 2. D. e. 10 ó. Nagyvárad **Hitelbank** közgyűlése.
 Február 2. **Kereskedelmi és Forgalmi bank** közgyűlése d. e. fél 11 órakor.
 Február 2. **Leszámitoló és Jelzálogbank** közgyűlése d. e.
 Február 2. **Gazdasági és Iparbank** közgyűlése d. e. 10 órakor.
 Február 5. **Polgári takarékpénztár** közgyűlése d. u. 4 órakor.
 Február 8. **Egyesült Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár** közgyűlése d. u. 5 órakor.
 Február 9. **Belvárosi Népbank** közgyűlése d. e. 11 órakor.
 Február 9. **Nagyvárad Agrár Takarékpénztár** közgyűlése d. e. 10 órakor.
 Február 10. **Magyar Bank** közgyűlése d. e. 11 órakor.

* **Személyi hir.** *Visontai Soma* tegnap Nagyváradra érkezett s rövid itt tartózkodás után visszautazott a fővárosba.

* **Rudolf trónörökös halálának évfordulója.** Rudolf trónörökös halálának tegnap volt a huszonnegyedik évfordulója. Ez alkalmából a budai királyi palota Szent István-templomában reggel kilenc órakor csendes gyászmise volt, amelyen jelen voltak a főudvarmesteri hivatal és a királyi palota személyzete. Az istentiszteletet Kanter Károly prelátnak, a palota apátplébánosának tartotta.

* **Nem érkezett meg a megye költségvetése.** Mint a Tiszántul megírta, Biharmegye költségvetését legutóbb január végére ígérték, hogy leküldik. Már akkor jeleztük, hogy ez az ígélet is csak ígélet marad, ami be is teljesedett. Biharmegye a múlt évi költségvetését még most, január utolsó napjaiban sem használhatja. Érdekes, de szomorú helyzetet teremtett ez a késlekedés. A vármegye ugyanis már behajtotta a költségvetésben fölvetett összegeket, azonban nem tudja mire költeni, mert tájékozatlan, hogy hova mennyit adhat. Ez a kellemetlen késlekedés, eltekintve attól, hogy az érdekeltek nagy kárára van, káros hatása más szempontokból is, mert a vármegye nagy összegeket tart így vissza, még pedig kamatoztatlanul, anélkül, hogy azzal valami üdvös célt szolgálna. A miniszter magatartása annál is feltűnőbb, mert az érdekeltek már külön-külön is sürgették a költségvetés leküldését és a vármegye a maga részéről eddig már legalább tizszer sürgette az ügyet, ennek dacára eddig semmi sem történt. B.-megyének már az 1913. évi költségvetés szerint kellene dolgoznia és ma még azt sem tudja, hogy 1912-ben mennyit költhet. Komikus állapot és páratlan az egész országban.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Nemcskay Ede* szegedi segélydíjas számgyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű számtisztvé nevezte ki a nagyváradai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

* **Az ipartestület közgyűlése.** A nagyváradai ipartestület évi rendes közgyűlést február 16-án, határozatképtelenség esetén pedig 23-án délelőtt 9 órakor tartja. Az ipartestület kéri a várostól, hogy a közgyűlés céljaira engedje át a tüzoltólaktanyát és

pedig egész napra, mert valószínűleg délután is tart a közgyűlés.

* **Állami segítség a nyilvános könyvtárnak.** Nagy-Várad város áldozatkészsége, amelyet az új kulturintézménnyel szemben tanusított, amikor évi fönttartására 11000 koronát iktatott be 1913. évi költségvetésbe, megfelelő méltánylásra talált oda-fönn a kormánykörökben is. Dr. *Adorján Ármin* népkönyvtári felügyelő, a könyvtár-bizottság előadója, akinek Nagy-Várad város és Biharmegye könyvtári kulturájában maradandó érdemei vannak, hozta az örvendetes hírt, hogy a M. és K. O. tanácsa 5000 korona rendkívüli segílyt szavazott meg a nagyváradai nyilvános könyvtár céljaira. A másik örvendetes hír az, hogy a M. és K. O. Főfelügyelősége, mint akinek felügyelete és ellenőrzése alatt áll a könyvtár, a múlt évre is kiutalt 800 korona államsegílye, ebben az évben 2000 koronára emelte föl. A Szigligeti-Társaság 1500 korona évi segílyt is folyósítják, s így a Társaság felállítja az ötödik népkönyvtárat Csillagvároson. És hogy Biharvármegye könyvtárügye se maradjon el Nagy-Várad városé mellett, öt új népkönyvtárt adományozott a tanács a megyebeli községek számára.

* **Biharmegyei takarékpénztár.** Mint illetékes helyről értesülünk, a Bihar-megyei takarékpénztár mérlegének közzététele és közgyűlésének egybehívása az idén a szokottnál valamivel későbbben fog megtörténni; mert különösen az intézettel kapcsolatos iparvállalatok tekintetében vannak aktuálisvá vált fontos tárgyalások legelső rangú fővárosi pénzintézetekkel folyamatban, mely tárgyalások néhány hét alatti sikeres befejezése esetében elsősorban maga Bihar-megyei takarékpénztár kerül előnyös és pénzügyileg is kiválóan biztos helyzetbe és nézhet eredményteljes jövő elé. Ezzel kapcsolatban azonban az intézeti mérleg tekintélyes összegekre rugó leírások és tartalékolások által a legszigorubb bírálatot is kiálló messzemenő óvatossággal állítatik fel, melynek munkálatai nemkülönben az alapszabályok gyökeres átdolgozása serényen folynak.

* **A szaktársak barátkoztak.** Hanga Lajos tegnap délután szóváltásba elegyedett *Nikulics Lajos* szintén asztalos szaktársával. Majd birokra keltek egymással. Miután *Nikulics Lajos* birkózásban gyengébbnek bizonyult, elővette bicskáját és Hanga Lajosnak balkezét megszurta. Mire a rendőr segílységére ment, *Nikulics* megfutamodott, Hanga pedig a biharmegyei közokórházba vitetett, hogy sebet bekössék.

* **3 szobás lakás** fürdőszobával mellékhelyiségekkel kiadó Szent János-utca 22. szám.

x **Finom** női lack chawrau barna és fehér félcipőket vettem partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház* mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszőnet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradveleence, vasutná!

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertésnizialdájában (Össi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910—1912. évi 15-ik évtársulatának közsütetetei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettetnek. Az igazgatóság.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor. a-lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

égnél szereshetők be.

x **Egy igazán életrevaló és hűzaggpótló** intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: *Donát Károly*, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

A „Nagyvárad **Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet**“ VIII-ik évtársulatának kifizetése folyó hó 30-án megkezdődnek.

x **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelv szakokra. A tanítás házon kívül is történetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

x **Egy ebédli szekrényt,** amely kitűnő állapotban van, kéz alatti eladásra keres a kiadó-hivatal.

x **Megvételre** keresek zongorát vagy pianót, ajánlatot POSTÁS, posteresztante címre Nagyvárad.

x **Szülők figyelmébe.** Legszébb és legjobb ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól ívő *Óbert*. A legnagyobb örömet csakis ezzel szereshetünk, ssemmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szereshni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk *Ladányi* puskaműves Rákóczi uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serül vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

EGYESÜLETEK

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletének központi választmánya tegnapi ülésében tárgyalta az 1912-ik évről megállapított mérleget. E szerint az egylet törzsvagyona 1912-ben 1.629,103 koronával emelkedett s jelenleg az egylet teljes vagyona a tizmillió koronát fölülhaladta. A múlt évben 29168 új tag lépett az egyletbe, a rendes fizető tagok száma százhatvannyolcezer. A fiókpenztárak száma országszerte 469. Az egylet közhasznú működését legjobban igazolja az, hogy eddig

1820 rokkant és elaggott munkásnak ad 8:40-től 13:43 koronáig terjedő állandó heti segítséget, továbbá 484 árvának ad 14 éves koráig heti 1:40-től 2:18 koronáig terjedő állandó neveltetési járulékot. Az egyesület 1903. március óta mostanig 2:417,155 korona segélyösszeget fizetett ki a rokkantak, árvák és özvegyek támogatására. A huszadik évi küldöttök közgyűlését április 27-ikére tűzték ki a régi országháza gyűléstermébe. Az egyesület évi 7000 korona állami támogatásban részesül. Az egyesület vagyonából nyolcemillió korona 4 és 4 és fél százalékos értékpapírokban, a készpénz 9 elsőrendű pénzügyintézetekben van elhelyezve. Az egyesület iránt érdeklődők főlvilágosítást kaphatnak Budapesten, a központi irodában, VIII., József-utca 23. szám alatt, az egyesület saját házában, Nagyváradon a Kath. Legényegyletben vasárnap délutánonként a befizetések alkalmával.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Berg-om-Zoom.
Szombat: Berg-om-Zoom.
Vasárnap d. u. Csókszanatórium; este: Éva.

Berg-om-Zom. Ma, pénteken este oly bemutatója lesz a Szigligeti színház vigjáték személyzetének, amelyről előre megmerjük jósolni, hogy várható sikere vetekedni fog az újabb francia színpadi termékek akármelyikének sikerével. A Berg-om-Zom helyzetkomikummal teli meséje, a legkacagtatóbb házasságtörési komédia, amelyet a szerző ötletes, finom pikantériával fűszerez és a szcenikai beállítás a darabnak szintén rendkívül érdekes. A színház vigjáték ensembléjének jelesei közül E. Kovács Mariska (Paulette), Sik Rezső (Vareundi), Tóth Elek (a rendőrtanácsos) és Szentgyörgyi Mártha (Lulu) vesznek részt az előadásban.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután és este az operette-személyzet szórakoztatja a színházi közönséget. Délután a „Csókszanatórium” című mulattató operettet adják, este pedig a közkedveltségnek örvendő „Éva” előadásait ismétlik meg.

MULATSÁG

Farsangi Naptár.

Február 2: Evangélikus Nőegylet teastélye.
Február 2: A Katholikus Legényegylet farsangi házi estélye.
Február 4: Jogászeztély.
Február 4: Postások mulatsága.

Farsangi háziestély a Kath. Legényegyletben. Február 2-án, vasárnap farsangi háziestélyt rendez a Kath. Legényegylet a következő műsorral:

1. Egyleti jelige. Éneklő az egyesület dalárdája.
2. Ünnepeles tagfelvétel.
3. Monolog. Előadja: Vadász Andor.
4. Egyveleg. Előadja az egyesület dalárdája.
5. Monolog. Előadja: Erdőhátú Béla.
6. Keringő. Előadja az egyesület zenekara.

Kezdeté fél 9 órakor. Belépti-díj 1 kor. 20 fillér.

IRODALOM

A Magyar Kultura 2. füzeté az elsőnél már megkezdett utakon halad fényes sikerrel tovább. Cikkei előkelő színvonalon állók, elevenek. Kiemeljük a következőket: Komárik István S. J.: A Balkán válság. Szorján Károly: A természettudományos szociológia jubileuma. Dr Platz Bonifác: Gloszszak a darwinizmushoz. Dr Krüger Aladár: A katolikus Nagyvárad. Harsányi Lajos: Esteli legenda. Pajzs és kard. Szemlék és kritikák. Napló.

TÁVIRATOK

Udvari gyász Rainer főhercegért.

Budapest, jan. 30.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy Rainer főhercegért az udvari gyász január 31-től kezdve négy héten át a következő változtatással viselendő: az első két héten át január 31-től február 13-ig a mély, a másik két héten, február 14-től február 27-ig a kisebb gyász.

Wekerle előadását elhalasztották.

Budapest, jan. 30.

Bécsből jelentik: Az alsó-ausztriai Iparegyesület közlése szerint Wekerle Sándor dr-nak e hó 31-ére kitűzött előadását a kereskedelmi mérleg passzivitásáról Rainer főhercegnek, az egyesület tiszteletbeli tagjának elhunytá következtében február 14-ére halasztották.

Törökország válasza.

Konstantinápoly, jan. 30.

(Saját tud.) A török kormány ma adta meg válaszáat a nagyhatalmak jegyzékére. A válasz szerint a bolgárok Drinápolynak csak egy részét kapnák meg. Danev a válasza kijelentette, hogy az semmi esetre sem fogadható el.

Felbontották a fegyverszünetet

Konstantinápoly, jan. 30.

Ma este 7 órakor kihírdették, hogy a fegyverszünetet felmondták és az ellenségeskedés hétfőn este 7 órakor újra megindul.

Rálőtt a hidór.

Budapest, jan. 30.

A budapesti vasuti összekötő hidon ma délután az ór rálőtt kétszer Lehmann Mihály nevű emberre, aki nem akart megállni. A golyók nem találtak. Előállították a kerületi kapitányságra. Igazolás után elbocsátották.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Esküdtek kisorsolása.

A nagyváradi kir. törvényszéken tegnap sorsolták ki a február havi második ciklusra az esküdteket, akiknek névsora a következő:

Rendes esküdtek:

Aszódi Mihály, ifj. Balogh Mihály (Nagy-szalonta), Bihari Károly, Bleyer Andor, Bokor Sándor (Székelyhid), Bródi Márton, Csigás Mihály, Fábry József, Feiler Béla, Fuszek Lajos, Gulyás Bálint (B.-Ujfalu), ifj. Hegyesi Lajos (Bors), Jörös Ignác, Karácson János (B.-Ujfalu), Kigyósi János (B.-püspöki), Krajcsi György (V.-Szőlős), Liszka Gyula, dr Löwy Mór, Nagy József (N.-Szalonta), dr Oláh Béla, Patzkó Géza, Puskás Lajos, Ridi Károly (V.-Szöllős), Szödényi Nándor, Sztarill Ferenc, Tardi György (B.-Ujfalu), Tarr Lajos, Tollovits István, Tóth Ferenc irodatiszt, Váradi Hermann.

Helyettes esküdtek:

Benrád Albert, Czigelt József, Fey Rezső, Jakabffy Árpád, Kiss Mihály, Sz. Kocsis János, Künstler János, Lévai István, Moró József, Rigl Gusztáv.

§ **Egy román takarékpénztár sajtópöre.** Tegnap érdekes sajtópör tárgyalását kezdte meg a nagyváradi kir. törvényszék esküdttbírósa. Egy délvidéki román takarékpénztár vezérigazgatóját Jonescu Jánost, két román újságban Foaia Populului és a Populului Romanban Segueus Péter ottani részvényes megtámadta és különböző leleplezéseket közölt az igazgatóról a takarékpénztárral kapcsolatban. A vezérigazgató sajtópert indított a cikkíró ellen és tegnap volt ez ügyben a tárgyalás Korn Lajos törvényszéki bíró elnöke alatt. A vádlott kérte a valódiság bizonyítását, amit az esküdttbíró el is rendelt és a tárgyalást elnapolta.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb fellegvárán lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.08

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi főkönyvvezető távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	608.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—

Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

Gyűlések a Biharmegyei Gazdasági Egyesületben.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület f. évi február 2-án, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor, az egyet székházában (Bunyitay-liget) rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők:

1. Elnökség előterjesztése a Nagyvárad várossal a faiskola területére nézve kötött adásvételi ügylet lebonyolításáról.

2. Folyó évi költségelirányzat.

3. Állásfoglalás a választójog kérdésében az ország mezőgazdasági lakosságának érdekeire való tekintettel.

A rendkívüli közgyűlést megelőzőleg a választmány fog ülésezni délelőtt 10 órakor ugyancsak a székházban.

NYILTER

Mindazon rokonok, barátok és jóismerősök, kik feledhetetlen leányunk végtisztességén megjelentek és fájdalmunkat enyhítették, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

**Szűts József
és családja.**

Regénycarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta: **Dús Lszló.**

(Folytatás.)

9

Paola megnyugodott a magyarázatban, annyival inkább, mert már nem hallotta a hangszer zörgését.

Majd egy karosszéket vont elő Fiamma és leültette a leányt, hogy kibonthassa éjsötét, villogó haját egészen, mert meg kellett fésülnie minden este.

A viaszgyertyák nagy karos gyertyatartókban égtek.

Paola haja, amint ott ült a karos székben és előre nyújtotta piciny lábait, egészen a földig ért, mikor Fiamma az ezüst fésűvel végig siklott rajta, el kellett távolodnia tőle, hogy végig vonhassa a fésűt a hajszálak végeig.

A ifju egyre kíváncsiabb lett és előre hajolt, az volt a szerencséje, hogy a gyertyák lángja árnyékot vetett az ablakra és összecseszavarodva a beözönlő hold fényével, kíséreties alakot rajzolt a falra, az ablak üvegére, amibe az ifju alakja egészen bele olvadt.

Szép volt Paola, így még szebb, mert természetesebb volt, mint kiöltözve, ami a mesterkéltébe olvadt bele.

Az ifju kéjjel szívta be a hajnak feléje áradó illatát, ami az üvegvázában levő virágok illatával egyesülve, megmámorosította Gaetanó agyát.

Végre Fiamma megcsókolta Paola nyakát és eltávozott, előbb azonban eloltotta a gyertyákat.

A leány levetette a selyem hálóköntösét, irigykedő inge nyakát összevonta, leült az ágy szélére, háttal az ablaknak, lassan vont le saruit lábairól és végig terült az ágyon a takaró alatt.

Az ifju az ablaknál megdermedten nézte a gyönyörű alakot, amint félig felemelkedve, haját szétterítette a selyem párnán.

— Madonna! — szólt remegő hangon a leány, — bocsáss meg, hogy nem térdeltem le imázsámolyamra, de úgy érzem, hogy ma nem volt szabad ezt tennem. Órizd és oltalmazd meg a te legőszintébb hivedet álmai között és távolíts el tőle minden olyan álmot, ami megsebezhetné tiszta lelkét.

Gyöngye ásitásra nyilott ajka és mély álomba szenderült.

Gaetanó elő lépett az ablak függönyei alól és halkan pengette mandolinján a dalt, amit az albánóiaknak dalolt.

A leány ajkain mosoly derengett, arcán látszott, hogy a dal megremegteti érzeit, behunyta szempillái megremegtek és szemhéjain át az álom tündér ujjai játszóttak.

Gaetanó előbbre lépett.

A férfi test melege áthatott a takaró alatt a leány keblébe.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth utcán** lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolásu **kőbányai salon sör** (alá Pilsenit)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Isletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halestély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szíves pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendéglős.

Nagy-Várad város adóhivatalától.

1063—1913. szám.

Hirdetmény.

Az országos gazdasági munkás- és cselédségélypénztárt megillető — az 1900. évi XVI. t. cz. 8. §. alapján a munkaadók által fizetendő — hozzájárulási díjak 1913. évi ö szeirási és kivetési lajstromai s főkönyvei a városi számvevőség által érvényesítettvén, ezen kivetések a m. kir. földmivelésügyi minister úr 14100/1905. sz. körrendeletének 7. §-a értelmében 1913. évi február hó 1-től 8-ig nyolc napi közszemlére a városi adóhivatal I-ső kerületére nézve a 21. sz. szobában, a II-ik kerületére nézve a 15-ik, a III-ik kerületére nézve a 26. sz. szobában azzal tétetnek ki, hogy azt az érdekelt munkaadók a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Eselleges felebbezések pedig a lajstromok közszemlére kitételére kitűzött 8 napi határidő leletétől számított 15 napon belül a végrehajtási utasítás 8. §-a értelmében a városi adóhivatalnál nyújtandók be.

Nagyvárad, 1913. évi január 28.

Városi adóhivatal.

Belépési felhívás.

A polgári takarékos és segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

**1913. jan 1-én megnyitotta
18-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszészerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és hogy tagjai hitelesnek, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olesó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

a) a heti befizetések 9 tizedrésze erejéig minden további biztosíték nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíttatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

**A Polgári takarékos és segélyszövetkezet
igazgatósága.**

Nagyvárad város**tejközpontja**

házhoz szállít pontos időben kitűnően kezelt tiszta palackozott tejet literenkint

28 fillérért.

Előzetes rendelésre legfinomabb teavaj, túró, hab és kávétejszín is szállítatik. Rendelések a városi tejközpont epreskerti telepére és a Szent László-téri hatósági tejkimérésbe intézendők, valamint telefon és a tejkihordó kocsisok útján is felvételnek

Telefon 13-15 Telefon 13-15.

Házi csatornázást

szakszerűen kézi

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagyplac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép kőpor, oltott mész stb. eladás.

Közgyűlési meghívó.

Az «Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon» 1913. évi február hó 8-ik napján délután 5 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912. évi üzleteredményről; az 1912. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
3. Jelentés a tisztii nyugdíj-alapról és ennek kapcsán az igazgatóság javaslata a tisztii nyugdíjszabályzat néhány szakaszának módosítására vonatkozólag.
4. A választmányból kilépő tagok helyének betöltése.
5. Alapszabályok 24., 35., 44. §§-ainak módosítása.
6. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1913. január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérlegei az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

JEGYZET. A közgyűlésen az alapszabályok 12. §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg, egy órával letétettek vagy pedig ugyan-ezen időpontig valamely más pénzintézetnél letétben lévő részvényekről szóló letétjegy tétetett le a pénztáránál.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kornak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszerár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgálok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52. TELEFON 11-52.

**Nagyváradai Templomüvegfestészet
Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.**

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegdzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok kiképzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos
Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Orvosiilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű **sérvkötőit,**

szuszpenzoriumok fecskendő és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, háskötők, ágytálak, bidég.

anatomiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

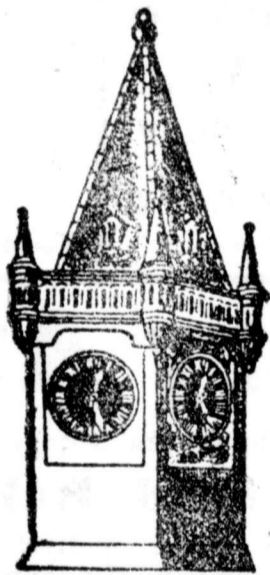
1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyék kívánatra.

Saját ház.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás ami és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy elidőtt öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleglet nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

KORCSOLYA

különlegességek

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5.—

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árral akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegyári-ut. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árral, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Izsák Lidia
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos hírnevet nyertek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegyári-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan
olcsó árral készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni
Szent János-utca
sarok. Schvare Farkas-fele házban.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetni jutja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és hímző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut
Telefon. 630.

Táray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Cukrász
Mindenféle süteményeket minden alkalomra készítek szívesen. Jutányos árral eszközöltem. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.
Molnár János cukrász
Kolozsvári-u. 50.

Legolcsóbban vásárolhat
Haás Simon
divatru üzletébe **Kert-utca** a **Lőwinger-féle helyiségbe**, férfi- és női divatcikkeket és mindennemű rövidárut.

Alapított 1895-ben.
Deo Adiuvante!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozár-tása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei fősolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Európa nagyobb városaiiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló-, szalon-, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kástély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
REDÖNY-
GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Jenny Jenő
órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dűsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árral. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árral mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád
órák- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakkerü javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett géplá-
vító, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

UJ keztyűs és sérvkötő készítő!!
Keztyűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árral készíttetnek. Bálí keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb
HIRN M. és FIA
villamosági vállalatához fordulni
Kossuth Lajos-u. 16. sz.
Nagy csillárraktár.
Telefon 10-54. Telefon 10-54.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett képes és köszörűdeje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindentféle speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyirő gépet, zsillette és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközöl.

RUM és LIKÖR
háziilag való készítéséhez legjobb essentiák
:: kaphatók ::
VADÁSZ ALBERT
„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költö-
vétéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utca-
vezeti útja, keresse fel a
Szerecsen Királyt,
ahol a legolcsóbban lehet
vásárolni **harisnyát,**
keztyűt, trikót, csip-
két, Himzések és sza-
lagok, fehérneműk,
rövidárak nagy válasz-
tékban. Szives pártfogást kér
UNGERLEIDER SALAMON
Szt János-utca 4.